

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

In de ban van het ras. Aardrijkskunde tussen wetenschap en samenleving 1876-1992

Mok, R.J.M.

Publication date
1999

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Mok, R. J. M. (1999). *In de ban van het ras. Aardrijkskunde tussen wetenschap en samenleving 1876-1992*. In eigen beheer/ASCA Press.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Bibliografie school- en leesboeken aardrijkskunde

- Aarde en mens, zie Hadderingh, Th.
- Aarde in kaart, zie Jong, H. de
- Aardrijkskunde voor VWO en HAVO, zie Alessie, M.A.
- Akkerman, G., J. van Harlingen, R. Soberjé e.a.
1991 *Wereldbeeld*. Deel 1 MHV. Leiden: Educatief uitgeverij
- Alessie, M.A. & H. van Mierlo
1969 *Aardrijkskunde voor VWO en HAVO*. Deel 2 De Wereld. 3e druk, Den Bosch: Malmberg
- Barnard, H.J.
1965 *Bongo: De negerjongen met de zonnigste lach van heel Afrika*. U.-M. West-Friesland: Hoorn
- Barten, A.W.H. & A.H.J. van Witsenburg
1934 *Van vreemde volken*. Volkenkundig leesboek voor de hoogste klassen der R.K.L.S. en de aanvankklassen van U.L.O. en H.B.S. Rijswijk: Kruisvaarders van St. Jan
- Beekman, A.L.C.
1925 *Leerboek der aardrijkskunde voor Indische middelbare en daarmee overeenkomende scholen: De vier As (Australië, Azië, Afrika, Amerika)*. 6e druk, Groningen, Den Haag, Weltevreden: J.B. Wolters (1e druk waarschijnlijk 1918)
- Beukenkamp, P.
1981 *Wereld-in-delen*. Deel 2 HV, Nijgh & Van Ditmar Educatief BV
- Blankers, P., A. van Doorn e.a.
1991 *Wereldwijs*. Deel 2 MHV Als Nederlander in de Wereld. Den Bosch Malmberg
1991 *Wereldwijs*. Werkschrift deel 2 HV Als Nederlander in de wereld. Den Bosch: Malmberg
1992 *Wereldwijs*. Deel 3 HV Als wereldburger in Nederland. Den Bosch: Malmberg
- Blink, H.
1885 *Onze planeet: Grondbeginselen der Wis- en Natuurkundige Aardrijkskunde, ten dienste van Hoogere Burgerscholen, Normalscholen en tot zelfonderricht*. Groningen: Noordhoff & Smit
1912 (1899) *Eerste beginselen der wis- en natuurkundige aardrijkskunde, een leidraad bij het onderwijs, met vragen en opgaven ter oefening en repetitie*. 3e geheel herziene druk, Groningen: P. Noordhoff
- Blonk, A., J. Brummelkamp & J.J. Fahrenfort
1938 *Hoofdstukken uit de volkenkunde en de sociale aardrijkskunde voor de middelbare school*. Groningen, Batavia: J.B. Wolters Uitgevers- Maatschappij N.V.
1941 *Hoofdstukken uit de volkenkunde en de sociale aardrijkskunde voor de middelbare school*. 4e druk, Groningen, Batavia: J.B. Wolters

- 1942 *Onze volkshuishouding. Sociaal-economische aardrijkskunde voor de middelbare school deel 2.* Groningen: J.B. Wolters
- 1961 *Hoofdstukken uit de volkenkunde en de sociale aardrijkskunde voor de middelbare school.* 15e druk, Groningen: J.B. Wolters
- 1964 *Hoofdstukken uit de volkenkunde en de sociale aardrijkskunde voor de middelbare school.* 16e druk, Groningen: J.B. Wolters
- Blonk, A., J. Brummelkamp, J.J. Fahrenfort e.a.
1970 *Sociale en economische aardrijkskunde I voor het voortgezet onderwijs.* 12e druk, Groningen: Wolters Noordhoff N.V.
- Bolwerk*, zie Oedeckerk
- Bos, P.R.
1876 *Beknopt leerboek der aardrijkskunde.* Groningen: J.B. Wolters
- Bos, P.R. & J.F. Niermeyer
1921 *Beknopt leerboek der aardrijkskunde.* Herzien door A. Jochim, 17e druk, Groningen, Den Haag: J.B. Wolters' U.M.
- Brander, J.
1925 *De aarde, de woonplaats der menschen.* Leerboek der aardrijkskunde voor het gymasiaal, middelbaar en voortgezet lager onderwijs. Deel 1. 2e veelverbeterde druk, Groningen: P. Noordhoff
- Bredemeijer, A.H.F. & B.G.L.M. Tossesram
1940 *Kern-geografie voor gymasiaal en middelbaar onderwijs.* Deel 2 De werelddeelen. Amsterdam, Batavia, Paramaribo: W. Versluys N.V.
1941 *Kern-geografie voor gymasiaal en middelbaar onderwijs.* Deel 2 De werelddelen. 2e druk, Amsterdam, Batavia, Parimaribo: W. Versluys N.V.
1960 *Kern-geografie.* Deel 4B De veranderende mensheid. Amsterdam, Djakarta: W. Versluys N.V.
1961 *Kern-Geografie voor gymasiaal en middelbaar onderwijs.* Deel 2 De werelddelen. 14e druk, Amsterdam, Djakarta: W. Versluys N.V.
- Bruins, F.
1883 *Het Wereldrond.* Een leerboek der aardrijkskunde voor schoolgebruik en eigen studie. Deel 3. 2e vermeerderde druk, Groningen: Noordhoff & Smit
- Brummelkamp, J. & J.J. Fahrenfort
1929 *Land- en volkenkunde voor de middelbare school.* Deel 2 De Werelddeelen. 2e druk, Groningen, Den Haag: J.B. Wolters (1e druk waarschijnlijk 1928)
1937 *Land- en volkenkunde voor de middelbare school.* Deel 2 De Werelddelen. 7e druk, Groningen, Batavia: J.B. Wolters Uitgevers-Maatschappij N.V.
1939 (1934) *Land- en volkenkunde voor de middelbare school.* Deel 2a De Werelddelen. 4e druk, Batavia: Wolters
- Cornelissen, P.
z.j. *Uit verre Missielanden.* Deel 4 West-Indië. Missielectuur voor de R.K. school
De aarde onze woonplaats, zie Haddingh, Th.
De Geo Geordend, zie Dragt, H.

- Diercke
z.j. *Erdkunde, Natur- und Kulturräume der Erde*. Deel 7, Braunschweig: Westermann Schulbuchverlag
- Doorn, A.C.A. van, B.H.A. Jansen & P. Th. J. van Baal
1975 *Geografisch milieu*. Basisboek. 4e druk, Den Bosch: Malmberg
1980 *Geografisch milieu*. Basisboek. Nieuwe versie, 2e druk, Den Bosch: Malmberg
- Dragt, H, W. Hofland & R. Tamsma e.a. (red.)
1986 *De Geo Geordend*. Basisboek 1 MHV. 9e druk, Amsterdam: Meulenhoff Educatief
1988 *De Geo Geordend*. Deel 2 LM Thema's uit de wereld. Amsterdam: Meulenhoff Educatief
- Formule Bos*, zie Kunnen, L.
- Gatti, Attilio
1948 *Blank en zwart op avontuur*. Amsterdam: Wereldbibliotheek (vertaling van *Adventure in Black and White*, Antwerpen: De Sikkel)
1958 *Het wilde, zwarte hart: Kroniek van de 13e Gatti-expeditie 1956/1957 naar equatoriaal Afrika*. Amsterdam: H. Meulenhoff (geautoriseerde bewerking van T. Maran)
- Geografisch milieu*, zie Doorn, A.C.A. van
- Goirlese werkgroep
1984 *Werk aan de wereld*. Werkschrift deel 1 MHV. Den Bosch: Malmberg
1985 *Werk aan de wereld*. Werkschrift deel 2 MHV. Den Bosch: Malmberg
- Grote Bosatlas, De
1993 50e druk, Wolters-Noordhoff Atlasproducties: Wolters-Noordhoff BV
1995 51e druk, Wolters-Noordhoff Atlasproducties: Wolters-Noordhoff BV
- Hadderingh, Th., Th. Huizinga e.a.
1970 *De aarde, onze woonplaats*. Deel 2VH. 3e druk, Groningen: Wolters-Noordhoff
- Hadderingh, Th., P. Lamain & P.T. Spruit
1972 *Aarde en mens*. Deel 2a. 8e druk, Groningen: Wolters-Noordhoff
- Hassert, K.
1944 *'Afrika', het zwarte werelddeel: Een boek over ontdekkingen en ontdekkingsreizigers*. Amsterdam: Roskam 1944 (vertaling M. Bal, zonder oorspronkelijke titel en jaar)
- Have, J.J. ten
1907 *Beknopt leerboek der aardrijkskunde voor Normaal-, kweek- en Hoogere Burgerschoolen*. 8e druk, 's Gravenhage: Joh. Ykema
1909 *Ons land en volk*. Aardrijkskunde ten dienste van de laagste klassen van Normaal- en Hoogere Burgerschoolen. 6e druk, 's-Gravenhage: J. Ykema (1e druk ca. 1892)
1921 *De vijf werelddeelen*. Aardrijkskunde voor normaal-, H.B.-Scholen, M.U.L.O., enz. 7e druk, 's Gravenhage: N.V. Joh. Ykema

Have, O. ten

- 1934 *Beknopte economische aardrijkskunde van Nederland, Oost- en West-Indië en de werelddeelen*. 2e druk, Haarlem: H.D. Tjeenk Willink & Zoon N.V.

Hoofdstukken uit de volkenkunde en de sociale aardrijkskunde, zie Blonk, A.

Hoogwerf, J. & D.J. Baarslag

- 1931a *Van landen en volken: Aardrijkskundig leesboek voor het christelijk onderwijs*. Deel 3c Australië, Amerika, Poolland. Groningen: P. Noordhoff N.V.
 1931b *Van landen en volken: Aardrijkskundig leesboek voor het christelijk onderwijs*. Deel 3a Afrika. Groningen: Noordhoff N.V.

Jong, H. de, C. Siepman-van den Berg e.a.

- 1993 *Aarde in kaart*. Deel 1 MHV. Houten: Educaboek BV, Educatieve Partners Nederland
 1994 *Aarde in kaart*. Deel 2 MHV. Houten: Educaboek BV, Educatieve Partners Nederland

Keiser U.D. & G.J.A. Mulder

- 1926 *Leerboek der aardrijkskunde*. Deel 1 Algemene Aardrijkskunde en de Werelddeelen. Groningen, Den Haag: J.B. Wolters U.M.

Kern-geografie, zie Bredemeijer, A.H.F.

Krecke, F.W.C.

- 1884 *Beginselen der Algemeene Natuurkundige Aardrijkskunde*. Herzien door F.W. Krecke, 9e verbeterde en vermeerderde druk, Zaltbommel: Joh S. Norman en Zoon
 1897 *Beginselen der Algemeene Natuurkundige Aardrijkskunde*. Herzien door H. Zondervan, 10e geheel omgewerkte en vermeerderde druk, Leiden: J.M.N. Kapteijn

Kunnen, L. & H. Struijaart

- 1993 *Formule Bos*. Deel 1 MHV Verschillen in Europa. Groningen: Wolters-Noordhoff, editie Grote Bosatlas.
 1994 *Formule Bos*. Deel 2 MHV Verschillen in de wereld. Groningen: Wolters-Noordhoff, editie Grote Bosatlas

Kwast, B.A.

- 1925 *Beknopt leerboek der aardrijkskunde voor burgerscholen, gymnasia, kweek- en normaalscholen en mulo-scholen*. Deel 1 Algemeene aardrijkskunde - Europa. Algemeen overzicht, Nederland, Landen van Europa. 8e druk, Groningen, Den Haag: J.B. Wolters' U.M. (1e druk waarschijnlijk 1916)
 1926 *Beknopt leerboek der aardrijkskunde voor burgerscholen, gymnasia, kweek- en normaalscholen en mulo-scholen*. Deel 2 Algemeene aardrijkskunde - Azië - Insulinde - Afrika - Amerika - Australië. 8e druk, Groningen, Den Haag: J.B. Wolters
 1931 (1916) *Beknopt leerboek der aardrijkskunde voor burgerscholen, gymnasia, kweek- en normaalscholen en mulo-scholen*. Deel 1 Algemeene Aardrijkskunde - Europa. 11e druk, Groningen, Den Haag, Batavia: J.B. Wolters

Kwast, B.A. & F. Pelder

- 1929 *Leerboek der aardrijkskunde voor de middelbare handelsscholen, handscursussen, driejarige hogere burgerscholen en mulo-scholen.* 4e druk, Groningen, Den Haag: J.B. Wolters

Kwast, B.A. & C. Lekkerkerker

- 1922 *Beknopt leerboek der aardrijkskunde voor burgerscholen, gymnasia en mulo-scholen.* Deel 4 Economische geografie van Nederland en zijn koloniën. 2e druk, Groningen, Den Haag: J.B. Wolters' U.M.

Land- en Volkenkunde, zie Brummelkamp, J.

Mulder, G.J.A.

- 1914 *Hoofdstukken uit de Algemeene Aardrijkskunde ten dienste van candidaten voor de hoofdafkte, kweek- en normaalscholen, H.B.S. en gymnasia.* Groningen: J.B. Wolters' U.M.

Oedekerck, Fred

- 1987 *Bolwerk.* Deel 2. Groningen: Wolters-Noordhoff

Onze volkshuishouding, zie Blonk, A.

Otter, R., H. de Jong & S. Hoek e.a.

- 1985 *Driesprong.* Leerboek aardrijkskunde voor het voortgezet onderwijs. Deel 2 MHV. Educaboek BV, Educatieve Partners Nederland

Pluim, T.

- 1904 *Ons land en zijn bewoners.* Beknopt Leerboek der Aardrijkskunde van Nederland, ten gebruike bij de studie voor de hulp- en hoofdafkte en op inrichtingen voor Middelbaar Onderwijs. Groningen: P. Noordhoff

Pütz, W.

- 1865[ca.] *Grondbeginselen der vergelijkende aardrijkskunde.* Deel 1. Met medewerking van J.J. Kreenen. 5e druk, vertaald uit het Duits door J. Jurrius, Sneek: Van Druten & Bleeker

Schuiling, R.

- 1896 *Onze aarde, geschetst naar haar Natuurlijke Landschappen.* Ten dienste van gymnasiën, H.B. Scholen, kweek- en normaalscholen. Deel 1 Nederland en Algemeene Aardrijkskunde. Zutphen: W.J. Thieme & Cie.
- 1896 *Onze aarde, geschetst naar haar Natuurlijke Landschappen.* Ten dienste van gymnasiën, H.B. Scholen, kweek- en normaalscholen. Deel 2 Europa. Zutphen: W.J. Thieme & Cie.
- 1914 *Onze aarde, geschetst naar haar Natuurlijke Landschappen.* Ten dienste van gymnasiën, H.B. Scholen, kweek- en normaalscholen. Deel 1 Nederland en Algemeene Aardrijkskunde. 8e verbeterde druk, Zutphen: W.J. Thieme & Cie.
- 1915 *Onze aarde, geschetst naar haar Natuurlijke Landschappen.* Ten dienste van gymnasiën, H.B. Scholen, kweek- en normaalscholen. Deel 3 De wereldeelen buiten Europa en de Nederlandsche koloniën in Oost en West. 7e verbeterde druk, Zutphen: W.J. Thieme & Cie.

Sociale en economische aardrijkskunde, zie Blonk, A.

Spronck, F.G.M. & C.P.M. Konincks

1970 *Geovisie*. Deel 2 VH De Wereld. Zutphen: Thieme

[Stanley, Henry M.]

z.j. *In Afrika's donkere wildernissen: Tochten ontdekkingen en ontmoetingen; opsporing van en terugkeer met Emin Pacha/ Henry M. Stanley*. Amsterdam: Cohen [2 delen]

Sterck, Marita de

z.j. *Een vijf met negen nullen: Over gelijkenissen en verschillen tussen mensen*. België, Tielt: Lannoo

Teijssen, M.R.

1932 *Van verre tochten*. Leesboek voor de hoogste klassen der lagere school en het voortgezet onderwijs. Deel 2 Door woud en wildernis. Helmond: N.V. Boekendrukkerij "Helmond"

Waugh, D. & Bushell, A.

1992 *Key Geography 2: Connections*. Cheltenham, Stanley Thornes

Wereldbeeld, zie Akkerman G.

Wereld-in-delen, zie Beukenkamp, P.

Wereldwijs, zie Blankers, P.A.

Werk aan de wereld, zie Goirlese werkgroep

Zondervan, Henri

1921 *De aarde en haar onderdeelen*. Deel I Buiten Nederland. Groningen, Den Haag: J.B. Wolters